

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. gruodžio d. Nr. 21RE1- (AG1-273/09-2023)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Edvardo Juciaus (pranešėjas), Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė) ir Karines Zavgorodnajos, sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjai A. V., viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos A. V. patikslintą skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. sprendimo Nr. 89390 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja skundu (*toliau – ir skundas*) Komisijos prašo: „*panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir Administracija) Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. sprendimą 89390 ir įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių iš naujo išnagrinėti Pareiškėjos prašymą dėl šildymo kompensacijos gavimo*“ (b. l. 16-18). Pareiškėja skunde paaiškino, kad jos sunki materialinė padėtis, o negavus kompensacijos neišgalės sumokėti mokesčių. Šiuo metu pareiškėja gauna socialinę pensiją (duomenys neskelbtini) Eur ir vienišo žmogaus pašalpą (duomenys neskelbtini) Eur. Nurodė, jog mokesčius mokėdavo laiku ir neturėjo skolų.

Komisijos posėdžio metu pareiškėja nurodė, jog gyvena viena, šeimos neturi, o butą, adresu: (duomenys neskelbtini), kuriame gyvena viena, paveldėjo. Nurodė, jog pareiškėjai neužtenka pajamų sumokėti šildymo išlaidas. Paaiškino, jog jai nuosavybės teise priklauso butas, adresu: (duomenys neskelbtini), daugiau jokio kito turto neturi.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija prašo skundą atmesti (b. l. 32-36). Atsiliepime nurodė, kad Pareiškėja kreipėsi į Administraciją 2023 m. rugsėjo 5 d. su prašymu dėl būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos už laikotarpį nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. skyrimo. Administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. sprendimu Nr. 89390 (*toliau – ir Sprendimas*) Pareiškėjos prašymą atmetė Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (*toliau – ir Įstatymas*) 6 straipsnio 1 punktu ir 7 straipsnio 1 dalies pagrindu.

Įstatymo 6 straipsnio 1 punkte yra numatyta, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus: i) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į socialinę pašalpą, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio

mėnesio, už kurį socialinė pašalpa buvo paskirta, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; ii) vidutinės pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio; iii) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą.

Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad gyvenamąją vietą būste deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: i) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; ii) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą; iii) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį gražinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą.

Pareiškėja patikslintame skunde teigia, kad gauna nedideles pajamas, todėl negaudama būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos, neišgalės susimokėti mokesčių. Dėl minėtos priežasties pareiškėja prašo panaikinti priimtą sprendimą bei įpareigoti atsakovę išnagrinėti iš naujo pareiškėjos prašymą dėl kompensacijos skyrimo.

Vadovaujantis Įstatymo 14 straipsnio 1 dalimi skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas: 1) statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai; 2) privalomos registruoti transporto priemonės; 3) privaloma registruoti žemės ūkio technika; 4) žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių; 5) gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jei jų bendra vertė viršija 1 160 eurų; 6) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jeigu jų bendra vertė viršija 580 Eur; 7) meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 580 eurų; 8) piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra vertė viršija 580 eurų; 9) gautos (negražintos) paskolos ar jų dalys, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautas (negražintas) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti); 10) kitiems asmenims paskolintos (negražintos) piniginės lėšos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų; 11) valstybės kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą ir atkuriamos santaupos bei kitos atkuriamos lėšos.

Administracija, priimdama ginčijamą sprendimą, turėjo įvertinti pareiškėjos turimą turtą, išvardintą Įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje, ir nustatyti, ar turimas turtas neviršija Įstatyme numatytų dydžių. Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje yra numatyta, kad šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytas kiekvieno tipo (būstas ir žemės ploto) nekilnojamojo turto vertės normatyvas bendrai gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui nustatomas atitinkamo tipo nekilnojamojo turto ploto normatyvą dauginant iš prašymą-paraišką pateikusių asmens deklaruotos gyvenamosios vietos ar vietos, kurioje nuomojamas būstas, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto normatyvinės vertės, o kai neturi gyvenamosios vietos, – savivaldybės, kurios teritorijoje gyvena, nekilnojamojo to tipo turto ploto vieneto žemiausios normatyvinės vertės. Įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje yra numatyta, kad šio įstatymo 15 straipsnyje nurodyto kiekvieno tipo nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinę vertę nustato ir valstybės įmonės Registrų centro interneto svetainėje skelbia valstybės įmonė Registrų centras pagal

kiekvienų metų sausio 1 dieną vidutinės nekilnojamojo turto rinkos vertės Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose bei kitose savivaldybių teritorijose.

Administracijos socialinės paramos skyriui įvertinus turto rūšies normatyvus buvo nustatyta, kad bendras turto vertės normatyvas yra 98 993 Eur. Atsižvelgiant į Administracijos socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. išvadoje dėl teisės į piniginę socialinę paramą (*toliau – ir Išvada*) pateiktus deklaruoto turto vertės duomenis, matoma, kad įregistruotų statinių vertė viršija numatytą turto vertės normatyvą. Akivaizdu, kad turimo turto vertė, kuri sudaro (duomenys neskelbtini) Eur, viršija nustatytą vertės normatyvą, kuris laiduotų teisę gauti socialinę paramą.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnis reglamentuoja skundžiamų teisės aktų panaikinimo pagrindus. Minėto straipsnio 1 dalies nuostatos nustato, kad skundžiamas teisės aktas (ar jo dalis) turi būti panaikintas, jeigu jis yra: 1) neteisėtas iš esmės, tai yra savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams; 2) neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas viešojo administravimo subjektas; 3) neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą. Pagal suformuotą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką net ir „ne kiekvienas formalios procedūros pažeidimas yra pagrindas pripažinti priimtą administracinį aktą neteisėtu, jeigu įstatymas tiesiogiai nenustato tokios procedūros pažeidimo pasekmės; kriterijus, pagal kurį turi būti vertinama procedūros pažeidimo įtaka priimto administracinio akto teisėtumui, yra tikimybė, kad dėl šio pažeidimo buvo priimtas nepagrįstas sprendimas (žr., pvz., 2010 m. sausio 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A442-128/2010; LVAT 2020 m. birželio 17 d. nutartis byloje Nr. A-310-502/2020 ir kt.).“

Administracija nesutinka su pareiškėjos pozicija, kad priimtas sprendimas neskirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijos turi būti panaikintas. Pastebėjo, kad individualiais administraciniais aktais, kuriuos priima viešojo administravimo subjektai, yra sprendžiami klausimai dėl skirtingo pobūdžio teisinių santykių, kuriuos reguliuoja specialios teisės normos, skirtos tik šiems teisiniams santykiams reglamentuoti. Tai lemia, kad ir skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių administracinių aktų turinys gali būti skirtingas (pagal apimtį, struktūrą ir pan.), nes gali būti sąlygotas tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius. Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą Viešojo administravimo įstatymo taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (2010 m. spalio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1116/2010; LVAT 2018 m. balandžio 13 d. nutartis byloje Nr. A-1470-756/2018).

Administracijos nuomone, atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas aplinkybes bei aukščiau formuojamą teismų praktiką, konstatuotina, kad Administracija priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl naikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. sprendimo Nr. 89390 nėra pagrindo.

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. sprendimo Nr. 89390 pagrįstumo.

Byloje esančių rašytinių įrodymų pagrindu nustatyta, kad Pareiškėja 2023 m. rugsėjo 5 d. pateikė Administracijos Socialinės paramos skyriui Prašymą piniginei socialinei paramai gauti: būsto šildymo kompensaciją už 2023-09; 2023-10; 2023-11; 2023-12; 2024-01; 2024-02; 2024-03 ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją už 2023-09; 2023-10; 2023-11; 2023-12; 2024-01; 2024-02; 2024 (b. l. 46-47).

Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. išvadoje „Dėl teisės į piniginę socialinę paramą“ (b. l. 40) nurodyta, kad pareiškėja neturi teisės gauti piniginę socialinę paramą, nes jos deklaruoto turto vertė viršija nustatyto turto vertės normatyvą. Lentelėje „Turto rūšies normatyvas“ nurodyta, kad bendras turto vertės normatyvas yra 98 993 eurai, tame tarpe, piniginių lėšų normatyvas

– 2 355 eurai, būsto vertės normatyvas – 77 640 eurų, žemės sklypų normatyvas – 15 858 eurai; kilnojamojo turto normatyvas – 3 140 eurų. Lentelėje „Deklaruoto turto vertė“ nurodyta, kad iš viso deklaruoto turto vertė yra (duomenys neskelbtini) eurų; nekilnojamojo turto (įregistruotų statinių) vertė yra (duomenys neskelbtini) eurų.

Administracijos Socialinės paramos skyrius 2023 m. spalio 4 d. Sprendimu Nr. 89390, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymu ir savivaldybės tarybos nustatyta tvarka patvirtintu piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašu nustatė, kad teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. pagal deklaruotos gyvenamosios vietos adresą - (duomenys neskelbtini) neturi šios bendrai gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų grupės (vienas gyvenantis asmuo) A. V. Prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas nepatenkintas vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 d. (nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą) (b. l. 38).

Apie 2023 m. spalio 4 d. Sprendimą pareiškėja buvo informuota Administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. pranešimu Nr. 14784, kuriame nurodė, kad vadovaujantis įstatymu pagal pareiškėjos 2023 m. rugsėjo 5 d. pateiktą prašymą – paraišką Nr. 69325 piniginei socialinei paramai gauti 2023 m. spalio 4 d. sprendimu Nr. 89390 nustatyta, kad pareiškėja (bendrai gyvenantys/asmenys) neturi teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas už laikotarpį nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. nurodė, kad pareiškėjos prašymas skirti būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijas nepatenkintas vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 d. (nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą) (b. l. 39).

Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (žr., pvz. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (*toliau – ir LVAT*) 2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012). Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų sprendimas yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (*toliau – ir VAI*) (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2023 m. sausio 1 d.) normos. Nagrinėjant šį ginčą, svarbu nustatyti, ar atsakovė tinkamai pagal VAI nuostatų reikalavimus išnaginėjo pareiškėjos prašymą bei informavo pareiškėją apie jo nagrinėjimo rezultatus.

Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAI 2 straipsnio 10 dalis). Asmenų prašymus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAI 11 straipsnio 1 dalis). Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (akto redakcija, galiojanti nuo 2022 m. rugsėjo 3 d.), 1 punkte įtvirtinta, jog jos reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose, taip pat subjektuose, kurie teikia viešąsias paslaugas ir nagrinėja prašymus ir skundus dėl šių viešųjų paslaugų, o 35 punkte numatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Pagal Taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį, pvz., į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Tai reiškia, kad prašymo nagrinėjimo ribas nustato pats pareiškėjas savo prašymo turiniu, kurio institucija, nagrinėjanti prašymą, privalo laikytis ir pateikti atsakymą į prašymą ne siauresnės apimties nei pateikto prašymo turinys. Atsakyme į prašymą asmuo turi būti informuojamas apie priimto Sprendimo apskundimo tvarką.

Pažymėtina, kad nagrinėjamu atveju atsakovės priimtas Sprendimas yra laikytinas administraciniu sprendimu, kaip apibrėžta VAI 2 straipsnio 5 dalyje, t. y. administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų

grupei. Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas nuostatas, be kita ko, administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės bei administracinio sprendimo motyvai. VAI 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais, o 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Lietuvos vyriausiasis administracinis (*toliau – ir LVAT*) teismas savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad <...> reikalavimas viešojo administravimo subjektui motyvuoti priimamą sprendimą taikomas visose viešojo administravimo srityse (VAI 1 str.). Tačiau LVAT praktikoje pažymėta, kad viešojo administravimo subjektai sprendžia skirtingo pobūdžio teisinius santykius, kuriuos reguliuoja specialios teisės normos, skirtos tik šiems teisiniams santykiams reglamentuoti, ir skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių administracinių aktų turinys gali būti skirtingas (pagal apimtį, struktūrą ir pan.), nes gali būti nulemtas tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius (žr. LVAT 2010 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A438-1116/2010). Todėl kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (žr. LVAT 2010 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A438-1116/2010). Visgi net ir esant tokiai situacijai, kiekvienu atveju negali būti paneigiama viešojo administravimo institucijos pareiga pagrįsti asmenų atžvilgiu priimamus individualius administracinius aktus, t. y. nurodyti konkrečiu atveju pakankamus ir aiškius motyvus, lėmusius sprendimo priėmimą (žr. LVAT 2012 m. kovo 5 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I662-5/2012, 2022 m. birželio 29 d. sprendimą administracinėje byloje eA-2530-602/2022).

Komisija pažymi, kad atsakymas asmeniui turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Administracinio sprendimo *priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas*. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (LVAT 2013-11-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-2124/2013).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAI, Paramos įstatymas ir Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015 m. sausio 22 d. sprendimu Nr. T-14 patvirtintas Piniginės socialinės paramos Kauno miesto savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas (*toliau – ir Paramos teikimo aprašas*). Šių teisės aktų nuostatose yra nustatyta kompensacijų skyrimo pagrindai ir tvarka. Komisija pažymi, jog paminėtu teisiniu reguliavimu įgyvendinama viena iš socialinės politikos priemonių – gyventojų finansinės naštos sumažinimas dalį būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų subsidijuojant iš Savivaldybės biudžeto lėšų. Būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos skirtos apsaugoti labiausiai pažeidžiamą socialinę grupę nepasiturinčių asmenų ir teikti būtina paramą tiems, kuriems labiausiai ir / ar neišvengiamai reikia.

Būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijų, kaip vienos iš piniginių socialinės paramos rūšių, teikimo sąlygas ir principus, kompensacijų dydžius bei jas gaunančių asmenų teises ir pareigas reglamentuoja Paramos įstatymas. Šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinti piniginių socialinės paramos principai, vienas iš jų – socialinio teisingumo ir veiksmingumo principas, kuris reiškia, kad pinigine socialine parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, padėti išvengti skurdo spąstų ir racionaliai naudoti turimus išteklius. Pagal šio įstatymo 4 straipsnį, pinigine socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžeto lėšų. Byloje nėra

ginčo, kad pareiškėjos materialinė padėtis yra sunki, šią aplinkybę pareiškėja akcentavo skunde ir Komisijos posėdyje.

Socialinės paramos rūšys yra socialinė pašalpa ir būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (Paramos įstatymo 5 str.). Paramos įstatymo 20 straipsnyje nustatyta, kad dėl piniginių socialinės paramos asmenys kreipiasi į vietos savivaldybės administraciją, pateikdami nustatytos formos prašymą – paraišką, kitus šiame straipsnyje nurodytus dokumentus bei piniginių socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis. Paramos teikimo aprašo 21 p. aiškiai nustatyta, kad kompensacijos skiriamos, kai bendrai gyvenantys asmenys ar vienas gyvenantis asmuo atitinka visus Paramos įstatymo 7 straipsnyje nurodytus reikalavimus.

Kaip nustatyta byloje, skundžiamame Sprendime ir Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. pranešime Nr. 14784 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijas“, nurodytas prašymo skirti kompensaciją netenkinimo teisinis pagrindas – pagal Paramos įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 p. ir faktinis pagrindas – nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą. Komisijos vertinimu toks skundžiamo Sprendimo pagrindimas negali būti laikomas tinkamu ir išsamiu. Paramos įstatymo 5 str. yra nustatytos dvi socialinės paramos rūšys: socialinė pašalpa (6 str.) ir būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (7 str.). Byloje nėra ginčo dėl aplinkybės, jog pareiškėja kreipėsi į atsakovę tik dėl būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos, todėl vien tai, kad atsakovė Sprendime nurodė, jog vadovavosi Paramos įstatymo 6 str. 1 d., kuri išimtinai reglamentuoja socialinės pašalpos skyrimą, rodo, kad atsakovė, ne tik netinkamai teisiškai kvalifikavo atsisakymą tenkinti pareiškėjos prašymą, bet neindividualizavo neigiamas pasekmes sukeliančio Sprendimo. Be to, Paramos įstatymo 7 str. 1 p. yra nustatyti trys reikalavimai, kuriuos vienam gyvenančiam asmeniui atitikus, yra skiriama kompensacija, t. y. gyvenamąją vietą būste deklaravęs vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus šiuos reikalavimus: 1) vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto Paramos įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto Paramos įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) vienas gyvenantis asmuo atitinka bent vieną iš Paramos įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą; 3) įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies skolos apmokėjimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą. Pažymėtina, jog argumentuojant pareiškėjos atitikimą Paramos įstatymo 7 str. 1 p. kriterijams įstatymas *expressis verbis* įtvirtina, jog, jeigu vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto Paramos įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas. Pažymėtina, jog byloje nėra ginčo dėl aplinkybės, jog pareiškėja yra vienas gyvenantis asmuo, tuo tarpu atsakovė šios Paramos įstatymo 7 str. 1 p. nuostatos išimties tinkamai neindividualizavo nagrinėjamo ginčo kontekste bei dėl jo nepasisakė skundžiamame Sprendime. Komisijos vertinimu, neįvardijus, kurio iš nurodytų reikalavimų neatitinka pareiškėja, ir neatskleidus kokio faktiniai duomenys, ar konkretūs paskaičiavimai rodo minėtus neatitikimus, yra eliminuojama galimybė pareiškėjai suprasti skundžiamo Sprendimo tiek teisinį, tiek faktinį pagrindą. Paramos teikimo aprašas nustato, kad Prašymą - paraišką pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginių socialinės paramos skyrimo ar neskryrimo turi būti informuojamas asmens Prašyme - paraiškoje nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu piniginių socialinė parama neskiriama, reikia nurodyti neskryrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarką (34 p.). Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėja apie skundžiamą Sprendimą buvo informuota Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. pranešimu „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijas“, t. y. teisės normomis nustatytu terminu. Tačiau Komisijos vertinimu, skundžiamame Sprendime ir 2023 m. spalio 4 d. pranešime nėra nurodyta išsamių ir aiškių motyvų prašomos kompensacijos neskryrimo priežastims

pagrįsti, apsiribota tik nurodyta informacija, kad „*nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą*“. Komisija, įvertinusi aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą bei nustatytas ginčui reikšmingas aplinkybes, sprendžia, kad pareiškėjos atžvilgiu priimtas Sprendimas, Komisijos vertinimu, negali būti laikomas pagrįstu ir teisėtu, nes neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų. Ginčijamas Sprendimas nurodytos teisės normos požiūriu surašytas ydingai, nes jame nėra aiškiai išdėstyti motyvai, nėra nurodyti teisiškai reikšmingi faktai bei nenurodytos konkrečios materialinės teisės normos (teisinis pagrindas), kuriomis atsakovė vadovavosi priimdama skundžiamą Sprendimą. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būti tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdėstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Komisija, įvertinusi tai, kas išdėstyta, konstatuoja, kad atsakovės priimtas 2023 m. spalio 4 d. Sprendimas Nr. 89390 yra neteisėtas, nes neatitinka esminių VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam sprendimui, todėl yra naikinamas (IAGNTĮ 20 str. 1 d. 2 p.).

Pažymėtina, kad sprendimas, kuriuo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas aktas dėl to, jog jame neaiškūs jo priėmimo motyvai ar netinkamai nurodytas teisinis pagrindas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas yra įpareigojamas priimti priešingą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo motyvai (žr., pvz., LVAT 2014-02-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A602-120/2014).

Atsižvelgiant į ginčo situacijos teisinį reglamentavimą, Komisija sprendžia, kad skundžiamas Sprendimas yra neteisėtas ir nepagrįstas, todėl pareiškėjos skundas tenkintinas, Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. sprendimas Nr. 89390 naikintinas kaip nepagrįstas ir atsakovė įpareigotina pareiškėjos 2023 m. rugsėjo 5 d. Prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 69325 nagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktais, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos A. V. skundą tenkinti.

Panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023 m. spalio 4 d. sprendimą Nr. 89390 kaip nepagrįstą.

Įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administraciją pareiškėjos A. V. 2023 m. rugsėjo 5 d. prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 69325 išnagrinėti iš naujo ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka apygardos administraciniam teismui.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja